

Sygn. akt II Ka 200/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Robert Rafał Kwieciński – spr.

Sędziowie: SO Waldemar Cytrowski

SO Marek Ziółkowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Arleta Wiśniewska

przy udziale Łukasza Sobczaka Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kole

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2016 roku

sprawy M. K. (1)

oskarżonego z art. 207§1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kole

z dnia 17 marca 2016 roku sygn. akt II K 199/15

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że podstawę skazania uzupełnia o art. 4 § 1 kk i na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k., art. 73 § 1 k.k. i art. 72 § 1 pkt 4 i 5 k.k. warunkowo zawiesza wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 5 (pięciu) lat próby, oddaje w tym okresie oskarżonego pod dozór kuratora sądowego i zobowiązuje go do wykonywania pracy zarobkowej i powstrzymywania się od nadużywania alkoholu..

II. ***Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.***

III. ***Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. R. kwotę 516,60 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.***

IV. ***Zwalnia oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.***

Marek Ziółkowski Robert Rafał Kwieciński Waldemar Cytrowski

UZASADNIENIE

M. K. (1) został oskarżony o to, że w okresie od maja 2014r. do 30 grudnia 2014r. w D. gmina K. woj. (...) znęcał się fizycznie i psychicznie nad członkami swoje rodziny tj. żoną M. K. (2) oraz synami M. i K. K. w ten sposób, że każdorazowo znajdując się w stanie nietrzeźwości bez powodu wszczynał awantury domowe, podczas których niszczył sprzęty domowe, kierował pod ich adresem wyzwiska powszechnie uznawane za obelżywe, wyganiał z domu, zakłócał nocny wypoczynek, krytykował, poniżał, rzucał różnymi przedmiotami gospodarstwa domowego i meblami w kierunku pokrzywdzonych, wielokrotnie groził pobiciem i pozbawieniem życia, a nadto wielokrotnie szarpał, popychał, ciągnął za włosy, dusił, bił rękoma i kopał po całym ciele swoją żonę M. K. (2), a w dniu 30 grudnia 2014 r.

kilkakrotnie uderzając pokrzywdzoną z pięści i z otwartej dłoni w głowę spowodował u wymienionej liczne zasinienia i otarcia naskórka twarzy i szyi, tj. o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 17 marca 2016r. w sprawie o sygn. akt II K 199/15 Sąd Rejonowy w Kole uznał oskarżonego M. K. (1) za winnego tego, że w okresie od 26 grudnia 2014 r. do 30 grudnia 2014 r. znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją żoną M. K. (2) w ten sposób każdorazowo znajdując się w stanie nietrzeźwości bez powodu wszczywał awantury domowe, podczas których kierował pod jej adresem wyzwiska powszechnie uznawane za obelżywe, groził jej pobiciem, niszczył sprzęty domowe, szarpał i popychał, a nadto w dniu 30 kwietnia 2014 r. wielokrotnie uderzył M. K. (2) pięścią i z otwartej dłoni po głowie w wyniku czego spowodował u niej stłuczenia okolicy czołowej głowy i skroniowej prawej, stłuczenia i otarcia naskórka nasady nosa, otarcia naskórka i drobne zasinienie boczne kąta oczodołu lewego, zasinienia i otarcia naskórka okolicy jarzmowej lewej i górnej części lewej małżowiny usznej i powierzchownego uszkodzenia śluzówki wargi dolnej, które to obrażenia spowodowały rozstrój zdrowia pokrzywdzonej na okres poniżej siedmiu dni, tj. popełnienia przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 207 § 1 k.k. wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości na korzyść oskarżonego apelacją obrońcy oskarżonego, który zarzucił:

1. obrazę prawa materialnego, tj. art. 207 § 1 k.k. przez błędne przyjęcie, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona występku opisanego w tym artykule, a prawidłowa ocena materiału dowodowego zebranego w sprawie ewidentnie wskazuje, że oskarżony swoim zachowaniem mógł, co najwyżej dopuścić się przestępstwa opisanego w art. 157 § 2 k.k.
2. błąd w ustaleniach faktycznych przez błędne przyjęcie, że M. K. (1) dopuścił się przestępstwa opisanego w art. 207 § 1 k.k., przy braku dowodów wskazujących na sprawstwo oskarżonego.

W oparciu o te zarzuty obrońca wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu,
ewentualnie

- zmianę kwalifikacji prawnej zarzucanego czynu z art. 207§1 k.k. na art. 157§2 k.k. i wymierzenie mu stosownej kary w granicach ustawowego zagrożenia za to przestępstwo – adekwatnej do całokształtu okoliczności kary grzywny ewentualnie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania,

ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Kole do ponownego rozpoznania.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Wniesiona apelacja okazała się celowa, jednakże podnoszone przez skarżącego zarzuty dotyczące obrazy prawa materialnego oraz błędu w ustaleniach faktycznych nie były zasadne. Apelacja ta pozwoliła jednak uwzględnić okoliczności związane z prawidłowym zachowaniem oskarżonego po upuszczeniu zakładu karnego oraz pojednaniem się z pokrzywdzoną, co doprowadziło do postawienia wobec jego osoby pozytywnej prognozy kryminologicznej i warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej wobec niego kary. Tym samym okazał się uzasadniony wniosek skarżącego o orzeczenie kary o charakterze wolnościowym.

Przed przystąpieniem do analizy zarzutów zawartych w apelacji Sąd odwoławczy pragnie zauważyć, iż orzeczenie wydane w przedmiotowej sprawie zostało oparte na całokształcie materiału dowodowego zebranego w sprawie, który oparto na wnikliwej analizie bez przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów. Analiza dowodów przeprowadzonych przez Sąd Rejonowy znalazła pełne odzwierciedlenie we wnioskach zawartych w pisemnym

uzasadnieniu wyroku, które czyni zadość wymogom art. 424§1 i 2 k.p.k., co pozwoliło w pełni na przeprowadzenie kontroli instancyjnej.

Sąd Okręgowy pragnie również podkreślić, iż Sąd Rejonowy w Koninie w sposób prawidłowy oraz dokładny przeprowadził postępowanie dowodowe oraz wnikliwie i wszechstronnie rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy dokonując następnie na ich podstawie właściwych ustaleń faktycznych. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone odpowiednio dokładnie i starannie. Ocena materiału dowodowego w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu przez Sąd Rejonowy dokonana została z uwzględnieniem reguł sformułowanych w przepisach art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. Co więcej, jest ona oceną wszechstronną, bezstronną i zgodną z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego. Sąd Okręgowy nie stwierdził także błędów logicznych, jak i faktycznych w rozumowaniu Sądu Rejonowego. W związku z powyższym kontrola apelacyjna uzasadnia twierdzenie, że zaskarżony wyrok został, tak jak tego wymaga norma zawarta w art. 410 k.p.k., prawidłowo i w pełni oparty na poprawnie dokonanej ocenie materiału dowodowego, zgromadzonego i ujawnionego w toku postępowania.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że zgodnie z art. 7 k.p.k. organy postępowania, a więc także i Sąd, kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Zgodnie z panującym w orzecznictwie poglądem, przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k., wtedy gdy:

- jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2§2 k.p.k.),
- stanowi wynik rozważenia wszystkich tych okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.),
- jest wyczerpująco i logicznie – z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego – uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424§1 pkt 1 i 2 k.p.k.).

(vide: wyrok składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 1990 roku, publ. OSNKW 1991/9/41).

Oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji nie mogły więc podważyć typowo polemiczne zarzuty obrońcy. Wbrew odmiennym twierdzeniom zawartym w apelacji, nie ma żadnych podstaw ani do skutecznego kwestionowania dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny zebranego materiału dowodowego, ani też poczynionych na podstawie tego materiału ustaleń faktycznych w sprawie. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, sporządzonego zgodnie z wymogami art. 424 k.p.k., Sąd I instancji przeprowadził wnikliwe postępowanie dowodowe, a ustalenia swoje oparł na konkretnie wskazanych dowodach, które poddał logicznej i zgodnej z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie.

W tej sytuacji kontrola odwoławcza uzasadnia stwierdzenie, że zaskarżony wyrok znajduje pełne oparcie w prawidłowo dokonanej ocenie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego i ujawnionego w toku postępowania, tak więc nie ma podstaw do dyskwalifikowania zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Obrońca oskarżonego w złożonej apelacji przyznaje prymat wyjaśnieniom oskarżonego, w których nie przyznał się on do zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że jedynie kłócił się z żoną i doszło między nimi do szarpaniny (k. 148-149). Skarżący pomija jednocześnie, że oskarżony przesłuchiwany po raz pierwszy przyznał się do zarzucanego mu czynu z art. 157§2 i 4 k.k. polegającego na tym, że w dniu 30 grudnia 2014 r. dokonał uszkodzenia ciała swojej żony M. K. (2) ten sposób, że uderzył ją kilkukrotnie pięścią i otwartą dłonią w głowę, czym spowodował u niej zasinienie o otarcie naskórka twarzy i szui i złożył wniosek o dobrowolne poddanie się karze (k. 24-25). Wyjaśnienia oskarżonego złożone przed sądem, w których podał, że podczas kłótni z żoną trzasnął drzwiami, które przypadkowo uderzyły żonę zostały ocenione przez Sąd jako niewiarygodne, gdyż przeczy im relacja pokrzywdzonej M. K. (2), złożona bezpośrednio po zdarzeniu w dniu 30 grudnia 2014 r. (VIDE: k. 4-7). Pokrzywdzona zeznała wówczas, że po powrocie męża do kraju

w dniu 24 grudnia 2014r. spożywał on duże ilości alkoholu, a 26 grudnia doszło już do pierwszej awantury, której towarzyszyła przemoc fizyczna i psychiczna. Zeznania pokrzywdzonej, w których podała, że w dniu 30 grudnia 2014 r. oskarżony ją uderzył i niszczył sprzęty domowe znajdują natomiast potwierdzenie w protokołach oględzin miejsca i osoby wraz z materiałem fotograficznym (k. 13-15, 16-17, 102-104), w dokumentacji medycznej pokrzywdzonej (k. 18-19) i opinii lekarza z dziedziny medycyny sądowej (k. 346-347). Uwypuklić należy, że z opinii tej jednoznacznie wynika, że obrażenia jakich doznała pokrzywdzona nie powstały w mechanizmie opisywanym przez oskarżonego, a zatem przez uderzenie drzwiami, a zadane zostały otwartą ręką lub pięścią. W tym zakresie ocena dokonana przez Sąd Rejonowy w zakresie przebiegu zdarzeń została dokonana prawidłowo i nie może zostać podważona przez typowo polemiczne zarzuty skarżącego.

Wbrew żądaniu skarżącego zachowanie oskarżonego nie może zostać zakwalifikowane jako przestępstwo z art. 157 § 2 k.k. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego, szczegółowo omówionego przez Sąd Rejonowy, wynika bowiem, że już w dniu 26 grudnia 2014r. oskarżony swoim zachowaniem dręczył pokrzywdzoną, wiedząc, że nie może się mu skutecznie przeciwstawić, co związane było z przewagą jego siły fizycznej. Przemoc ze strony oskarżonego nie miała jedynie charakteru naruszenia narządu ciała, gdyż wiązała się z poniżaniem żony poprzez używanie słów wulgarnych. Wymieniony zadawał żonie cierpienie nie tylko fizyczne, ale również psychiczne przede wszystkim przez grożenie użycia siły. Ponadto oskarżony niszczył sprzęty domowe, szarpała i popychał pokrzywdzoną. Ocena całości zebranego w sprawie materiału dowodowego nie mogła zatem pozwolić na inną niż uczynił to Sąd Rejonowy ocenę dowodów i dokonanie innej subsumpcji zarzucanego oskarżonemu czynu. Sąd meriti prawidłowo wskazał, iż znęcanie się może polegać nawet na zachowaniu jednorazowym. W niniejszej sprawie oskarżony przez okres pięciu dni zadawał oskarżonej poważnej ból fizyczny i psychiczny. Jego zachowania wymierzone były przeciwko wolności M. K. (2), przeciwko jej nietykalności cielesnej, zdrowiu i czci, a także przeciwko mieniu. Wszystkie łącznie zostały więc prawidłowo zakwalifikowane z art. 207§1 k.k. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził jednak, że oskarżony znęcał się nad żoną, jak i synami i to w okresie od maja do 30 grudnia 2014r., co znalazło wyraz w zmianie opisu czynu przypisanego oskarżonemu.

Wbrew twierdzeniom obrońcy, samo umniejszanie przez pokrzywdzoną negatywnego zachowania oskarżonego nie może prowadzić do jego uniewinnienia. Pokrzywdzona z upływem czasu bagatelizowała negatywne zachowanie oskarżonego i na rozprawie przed sądem kwestionowała przebieg zdarzeń jakie miały miejsce w okresie od 26 do 30 grudnia 2014r., jednakże zeznania te zostały poddane wnikliwej i prawidłowej ocenie, z uwzględnieniem szczególnego charakteru w jakim świadek występuje będąc ofiarą przemocy domowej. Sama jednak okoliczność, iż małżonkowie pojednali się, co wynika również z zeznań M. K. (2) złożonych przed sądem odwoławczym, choć nie może prowadzić do wyłączenia odpowiedzialności oskarżonego, winna zostać uwzględniona przede wszystkim przy ustalaniu prognozy kryminologicznej wobec oskarżonego. Nie można bowiem tracić z pola widzenia, że pokrzywdzona wybaczyła mężowi i zeznając przed sądem odwoławczym szczerze po raz kolejny prosiła o udzielenie jej rodzinie szansy. M. K. (2) podała również, że od czasu opuszczenia zakładu karnego w dniu 5 lipca 2016 r. oskarżony zachowuje się prawidłowo, a ponadto zarobkuje i łoży na utrzymanie rodziny. Zachowanie oskarżonego, po opuszczeniu zakładu karnego rzeczywiście potwierdza, że zrozumiał swe naganne postępowanie i pozwala na przyjęcie, że zasługuje on na warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej wobec niego kary pozbawienia wolności. Oskarżony w toku przedmiotowej sprawy będącej przedmiotem osądu odbywał bowiem karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Kole z dnia 25 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt II K 544/13 za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k., które polegało na znęcaniu się nad żoną i synem, również pod wpływem alkoholu, tyle że w innym okresie. Odbycie kary za to przestępstwo oraz zaprzestanie przez oskarżonego spożywania alkoholu, który miał na jego zachowanie destrukcyjny wpływ i był przyczyną nie tylko złego funkcjonowania w strukturze rodzinnej, ale również popełnienia przestępstw na szkodę rodziny potwierdza, że proces jego resocjalizacji przebiegał prawidłowo i brak jest aktualnie konieczności jego izolacji w zakładzie karnym.

Wymierzona oskarżonemu kara 5 miesięcy pozbawienia wolności uwzględnia zatem wszystkie dyrektywy wskazane w art. 53 § 1 i 2 k.k. Przede wszystkim jest adekwatna do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu, a nadto uwzględnia

cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do sprawcy, jak również potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Okoliczności, na które zwrócił uwagę apelujący obrońca, a także zeznania świadka M. K. (2), złożone przed sądem odwoławczym pozwoliły - odmiennie niż uczynił to Sąd Rejonowy - na postawienie wobec oskarżonego pozytywnej prognozy kryminologicznej. Zdaniem Sądu Okręgowego, wyżej omówione okoliczności takie jak odbycie kary 1 roku i 6 miesięcy za przestępstwo znęcania popełnione na szkodę żony i syna, prawidłowe zachowanie po opuszczeniu zakładu karnego, zaprzestanie nadużywania alkoholu, wykonywanie pracy zarobkowej i pojednanie się pokrzywdzonej z oskarżonym pozwalają na uznanie, że warunkowe zawieszenie wykonania kary nie stanie na przeszkodzie osiągnięciu jej celów, a maksymalny 5 letni okres próby dostatecznie zweryfikuje zachowanie oskarżonego. Mając na uwadze te okoliczności Sąd Okręgowy uzupełniając podstawę skazania o art. 4 § 1 k.k. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k., art. 73 § 1 k.k. i art. 72 § 1 pkt 4 i 5 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 5 lat próby, oddając w tym okresie oskarżonego pod dozór kuratora sądowego i zobowiązuje go do wykonywania pracy zarobkowej i powstrzymywania się od nadużywania alkoholu. Zarówno dozór kuratora jak i nałożone w okresie próby obowiązki wykonywania pracy zarobkowej i powstrzymywania się od nadużywania alkoholu wpłyną na prawidłowy przebieg okresu próby.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, nie znajdując podstaw do dalszej jego zmiany bądź uchylenia.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku - Prawo o adwokaturze (Dz. U. t. j. z 2009 roku, Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.) w zw. z § 11 ust. 2 pkt 4, § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2015, poz. 1801). Kwotę należnego wynagrodzenia ustalono jako 1/2 stawki minimalnej powiększoną o podatek VAT ($1/2 \times 840 + 96,60 = 516,60$), uznając, że uwzględnia ona nakład pracy obrońcy w postępowaniu odwoławczym.

Nadto w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w tym od opłaty za to postępowanie. Uiszczenie tych należności byłoby dla oskarżonego zbyt uciążliwe, mając na uwadze jego trudną sytuację materialną, związaną z wysokością uzyskiwanego dochodu i koniecznością utrzymania rodziny.

Marek Ziółkowski Robert Rafał Kwieciński Waldemar Cytrowski